

BANKA DIŐI FİNANS KESİMİNİN GELİŞİMİ VE GELECEĞİ

DR. GÜRMAN TEVFİK
KURUMSAL YATIRIMCI
YÖNETİCİLERİ DERNEĞİ

SERMAYE PİYASASI KURUMU KONFERANSI
8 MAYIS 2003

1

FİNANSAL SİSTEMİN İŞLEVLERİ – I

- Malların, hizmetlerin ve varlıkların el değiştirmesine aracılık edilmesi
- Büyük ölçekli projelerin finansmanını kolaylaştırmak amacıyla tasarruf birikimi ve risk dağıtım sistemi oluşturarak mülkiyetin tabana yayılması
- Ekonomik kaynakların zaman içerisinde, coğrafi bölgeler ve sektörler arasında transferin sağlanması

2

FİNANSAL SİSTEMİN İŞLEVLERİ – II

- Risk yönetimi ve risk kontrolü yöntemlerinin geliştirilmesi
- Fiyat bilgisinin sağlanması
- Asimetrik bilgi sorununun çözümünün kolaylaştırılması

3

FİNANSAL SİSTEMİN EKONOMİK GELİŞMEDEKİ ROLÜ

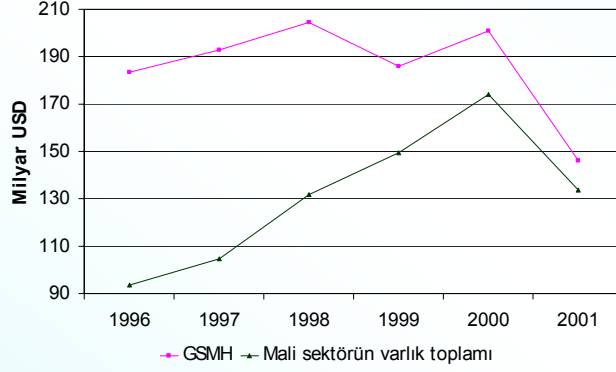
Finansal sistemin gelişmesi ekonomiye;

- daha fazla yatırım enjekte ederek
- ortalama yatırım verimliliğini artırarak

Ekonomik büyümenin hızlanmasına neden olmaktadır

4

EKONOMİK GELİŞİM VE FİNANSAL SİSTEM

Ekonomik gelişme için sağlıklı işleyen finansal sistem gerekmektedir...

5

FİNANSAL PİYASA

Bir ülkede fon kullananlar ile fon arz edenler arasında fon akımlarını düzenleyen kurumlar, akımı sağlayan araç ve gereçler ile bunları düzenleyen hukuki ve idari kurallardan oluşan yapıya finansal piyasa denir

6

FİNANSAL PİYASALAR

- Para Piyasası
Kısa vadeli fonların arz talebini karşılıyor
- Sermaye Piyasası
Orta ve uzun vadeli fonların arz talebini karşılıyor

7

SERMAYE PİYASALARININ İŞLEVLERİ

- Likidite
- Risk farklılaştırması
- İşletmelerle ilgili bilgi alınması
- İşletme Denetimi

8

SERMAYE PİYASALARININ EKONOMİK BÜYÜMEDE ROLÜ

Sermaye piyasalarının gelişmesi ve ekonomik büyüme arasında

- Çift yönlü nedensellik ilişkisi bulunmakta
- Bu nedensellik ilişkisi ülkelerin gelişmişlik düzeyi ile bağlantılıdır

9

KURUMSAL YATIRIMCILARIN ÖZELLİKLERİ

Kurumsal yatırımcılar;

- Küçük yatırımcıların tasarruflarını toplayarak,
 - Kabul edilebilir risk,
 - Getiri maksimizasyonu,
 - Vade uyumu amaçlarına yönelik olarak
- İhtisaslaşmış finansal kurumlardır

10

KURUMSAL YATIRIMCILAR

- Özel Emeklilik Fonları
- Hayat Sigorta Şirketleri
- Gayrimenkul Yatırım Ortaklıkları
- Risk Sermayesi Yatırım Ortaklıkları
- Menkul Kıymet Yatırım Ortaklıkları
- Yatırım Fonları

11

KURUMSAL YATIRIMCILARIN İŞLEVLERİ – I

- Malların, hizmetlerin ve varlıkların el değiştirmesine kolaylaştırmak amacıyla likidite yaratılması
- Büyük ölçekli projelerin finansmanını kolaylaştırmak amacıyla tasarruf birikimi ve risk dağıtım sistemi oluşturarak mülkiyetin tabana yayılması
- Ekonomik kaynakların zaman içerisinde, coğrafi bölgeler ve sektörler arasında transferin sağlanması

12

KURUMSAL YATIRIMCILARIN İŞLEVLERİ – II

- Risk yönetimi ve risk kontrolü yöntemlerinin geliştirilmesi
- Fiyat bilgisinin sağlanması
- Asimetrik bilgi sorununun çözümünün kolaylaştırılması

13

EKONOMİK BÜYÜME VE YATIRIMLARIN FİNANSMANI

Kurumsal Yatırımcılar

↓
Serbest Piyasa
Mekanizması

↓
Katma değeri artı
projeler
gerçekleştiriliyor

↓
Kaynakların etkin
kullanımı

Kamu Kesimi

↓
Devletçi Ekonomi

↓
Rasyonel olmayan
karar alma
mekanizması

↓
Kaynak israfı

14

KURUMSAL YATIRIMCILAR ve BANKACILIK SİSTEMİ

- Uzun vadeli pasif yapısı
- Uzun vadeli Kaynak sağlıyor
- Yatırımların Finansmanı
- Kısa vadeli pasif yapısı
- Kısa ve orta vadeli Kaynak sağlıyor
- Çalışma sermayesinin karşılanması, Tüketici kredileri

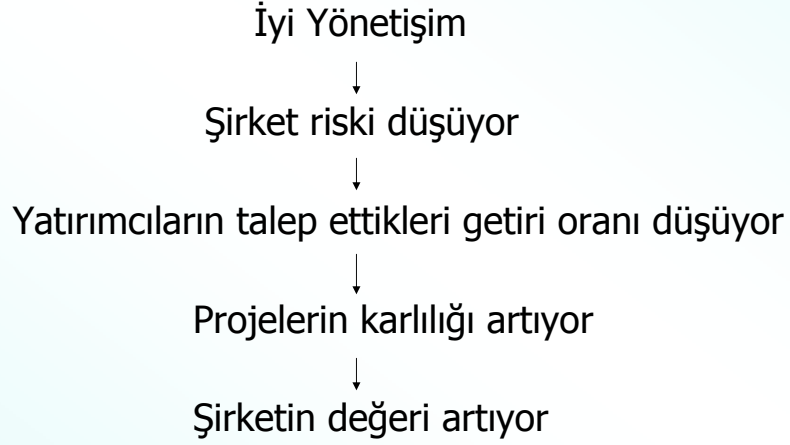
15

KURUMSAL YATIRIMCILAR

- Uzun vadeli yatırımcı
- Düzenli getiri tercih ediyor
- Riski düşük yatırımları tercih ediyor

16

ŞİRKET DEĞERİ VE KURUMSAL YÖNETİŞİM

17

KURUMSAL YÖNETİŞİM İLKELERİ

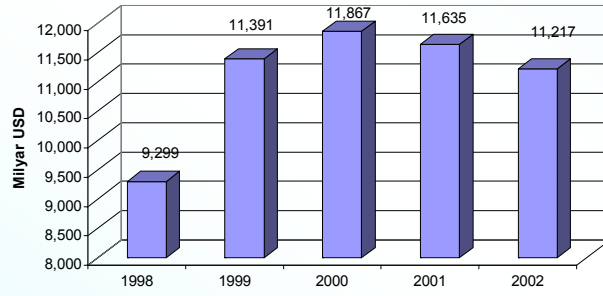
- Hissedar hakları
- Hissedarların eşit muameleye tabi tutulması
- Menfaat sahiplerinin rolü
- Kamuyu aydınlatma ve şeffaflık
- Yönetim kurulunun sorumlukları

18

DÜNYADA YATIRIM FONLARI

19

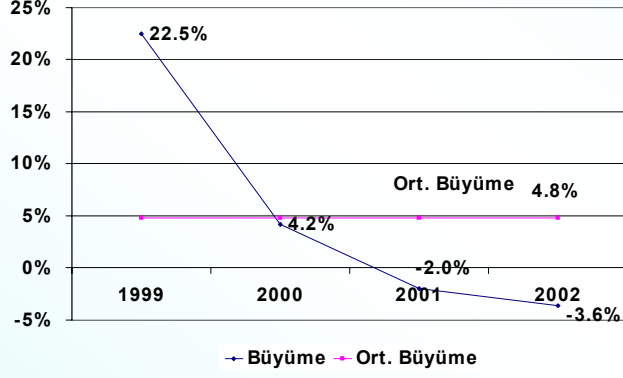
DÜNYA FON PAZARI BÜYÜKLÜĞÜ

Borsalardaki
düşüş Fon
Büyükliğini
olumsuz
etkiledi...

20

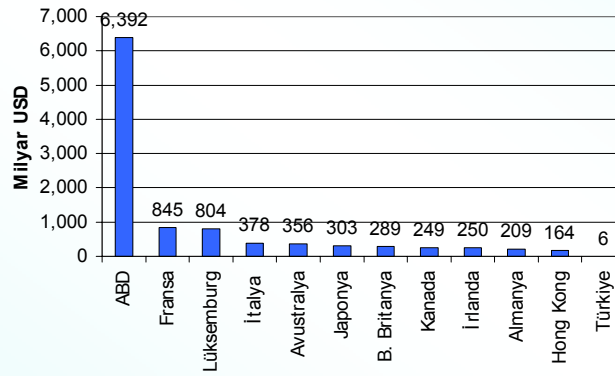
DÜNYA FON PAZARI GELİŞİMİ

Mali Piyasalardaki aşağı trend Dünya fon pazarını olumsuz etkiliyor...

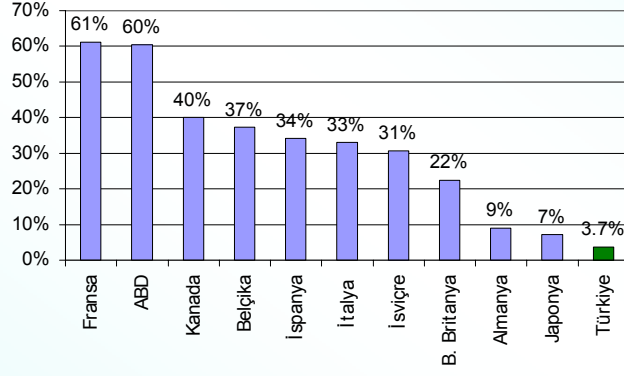
21

SEÇİLMİŞ ÜLKELERDE FON PAZARI BÜYÜKLÜĞÜ (Aralık 2002)

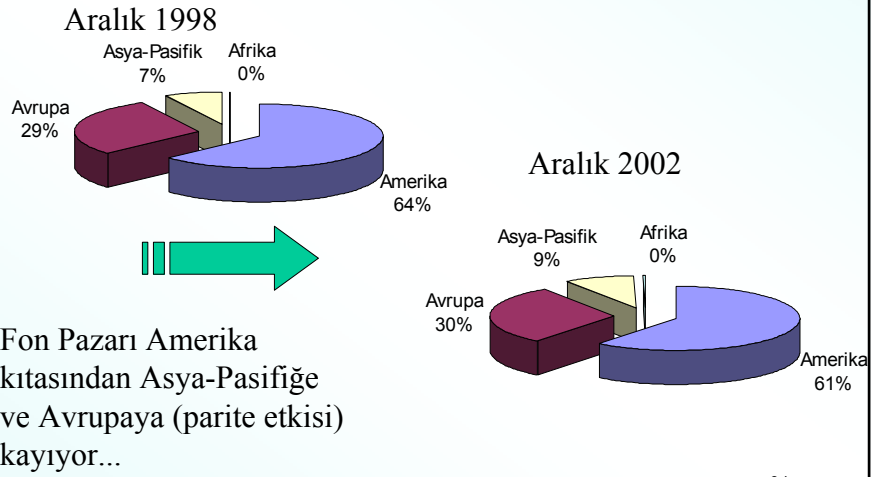
22

FON BÜYÜKLÜĞÜNÜN MİLLİ GELİRE ORANI

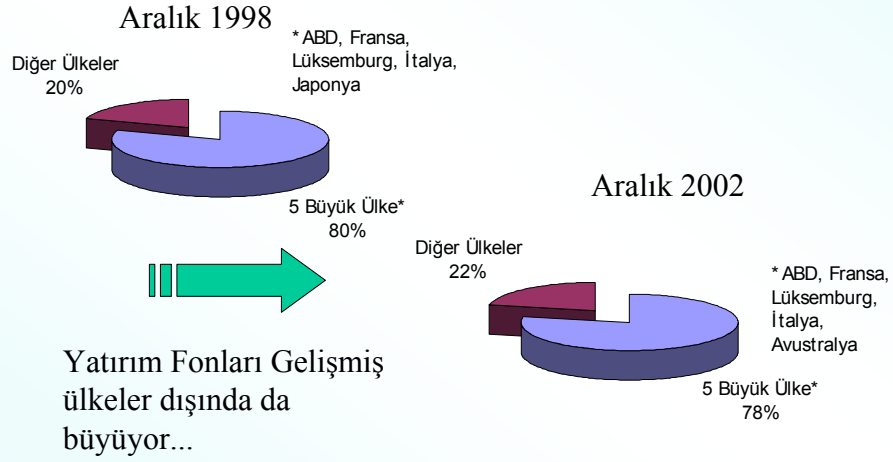
23

FONLARIN KİTALARARASI DAĞILIMI

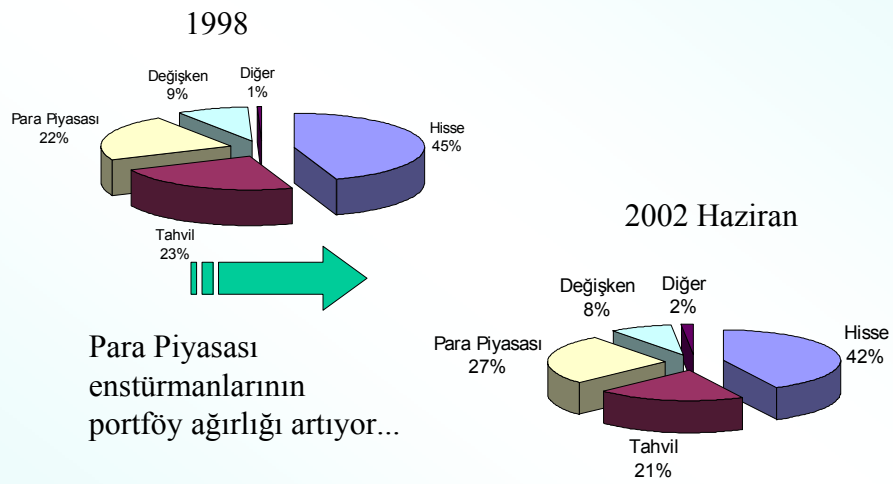
24

ÜLKELELERARASI YOĞUNLAŞMA

25

YATIRIM FONLARI PORTFÖY DAĞILIMI

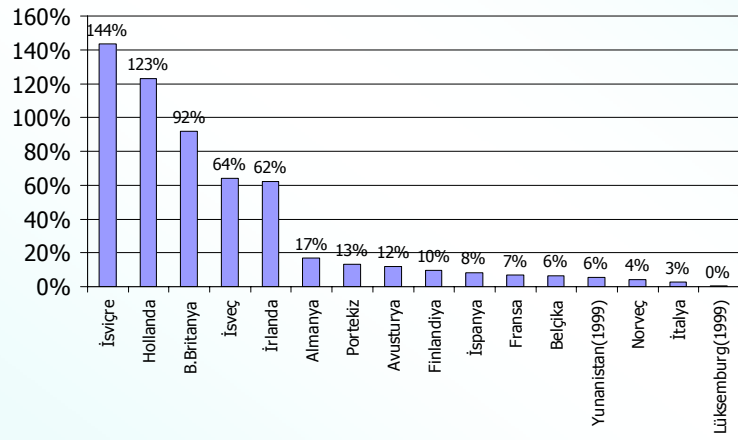
26

BİREYSEL EMEKLİLİK

27

BİREYSEL EMEKLİLİK-AVRUPA

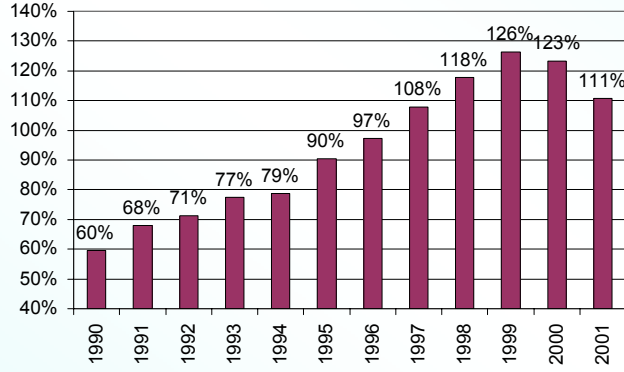
Bireysel Emeklilik Fonları / GSYİH (2000)

28

BİREYSEL EMEKLİLİK-ABD

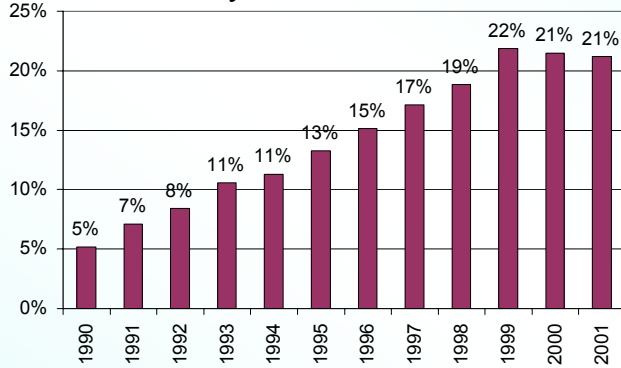
Bireysel Emeklilik Fonları / GSYİH

29

BİREYSEL EMEKLİLİK-ABD

Yatırım Fonlarına Yatırım Yapan Bireysel Emeklilik Fonları

30

TÜRKİYE'DE KURUMSAL YATIRIMCILAR

- Yatırım Fonları ve Yatırım Ortaklıkları
- Hayat Sigorta Şirketleri
- Emeklilik Fonları

31

TÜRKİYE

- 69.6 milyon Kişi yaşıyor
- 20.6 milyon Kişi çalışıyor
- Toplam Milli Gelir 179.9 Milyar USD (2002)
- Kişi Başına Gelir 2,584 USD (2002)
- Mevduat hacmi 76.4 milyar USD (Mart 2002)
- Bankacılık Kesimi hariç DİBS Stoku 24.2 milyar USD (Mart 2002, Yatırım fonları hariç)
- Yatırım Fonları Büyüklüğü 6.5 milyar USD (Mart 2002)

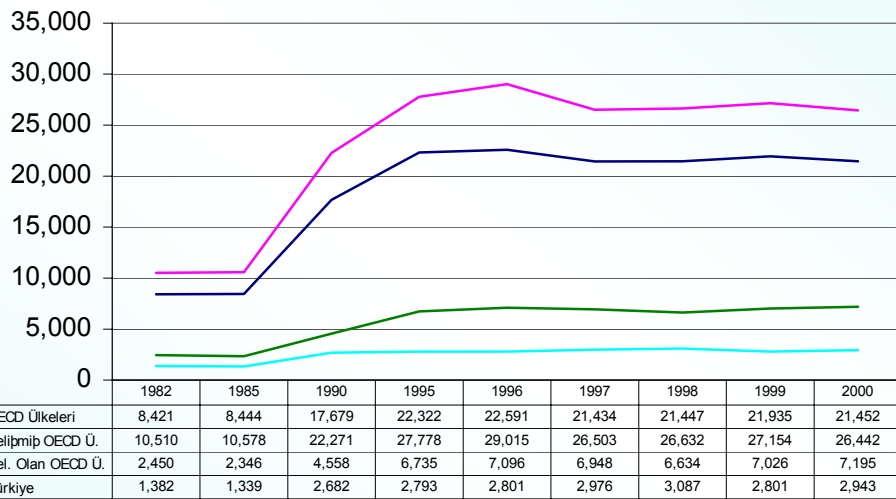
32

TÜRKİYEDE KURUMSAL YATIRIMCILAR NİYE ÇOK ETKİN DEĞİL

- Kişi Başına Milli Gelir Düşük
- Tasarruflar DİBS'lerde değerlendiriliyor

33

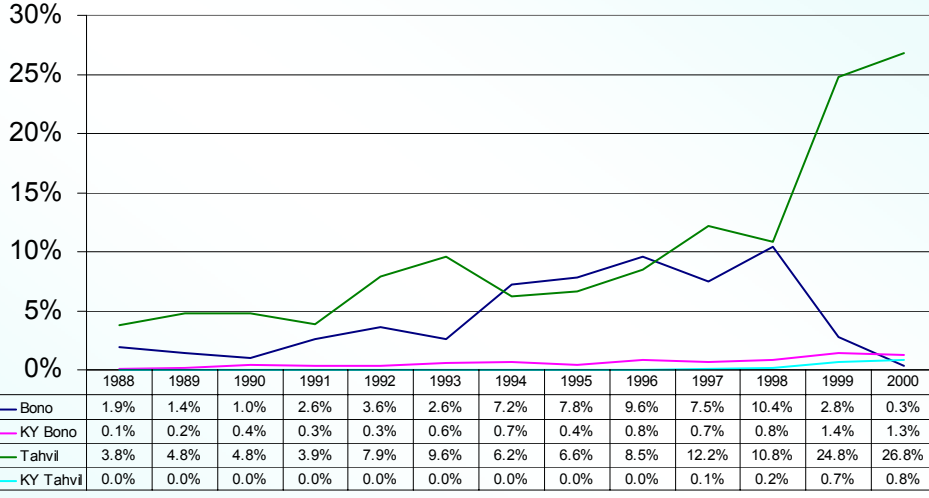
Cari Fiyatlarla Kişi Başına GSYİH (USD)

*Türkiye 2002 : 2,584 USD

34

Türkiye'de Devlet İç Borçlanma Senetlerinin GSYİH'ye Oranı (%)

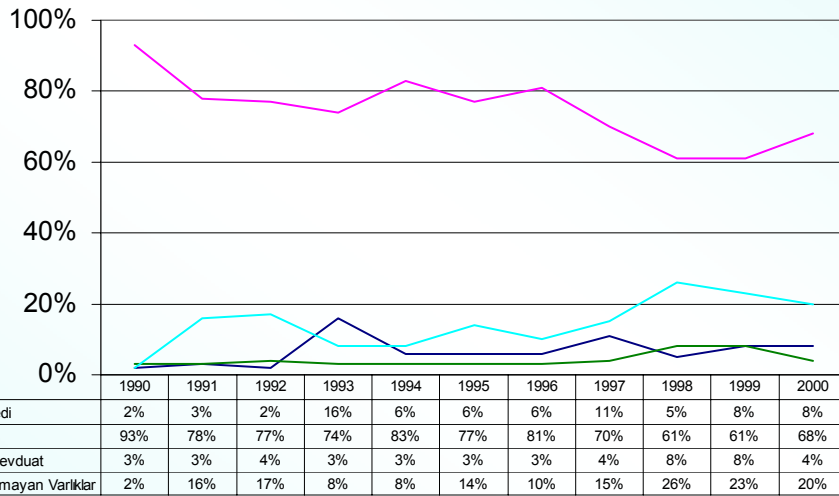
*KY: Kurumsal Yatırımcı

2001: DİBS/GSYİH= 68.5%

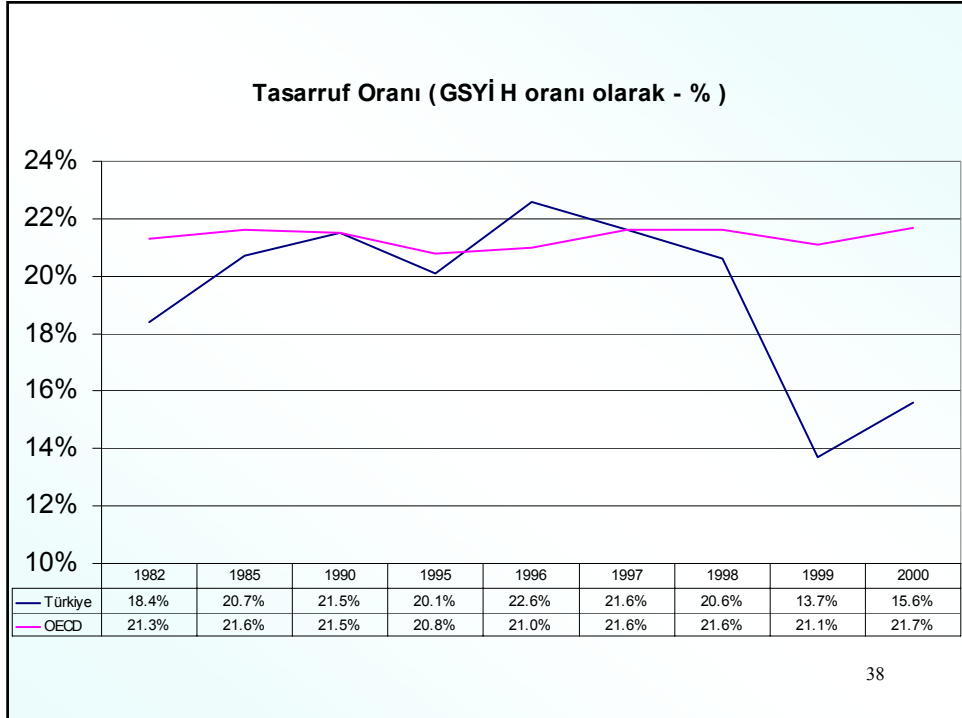
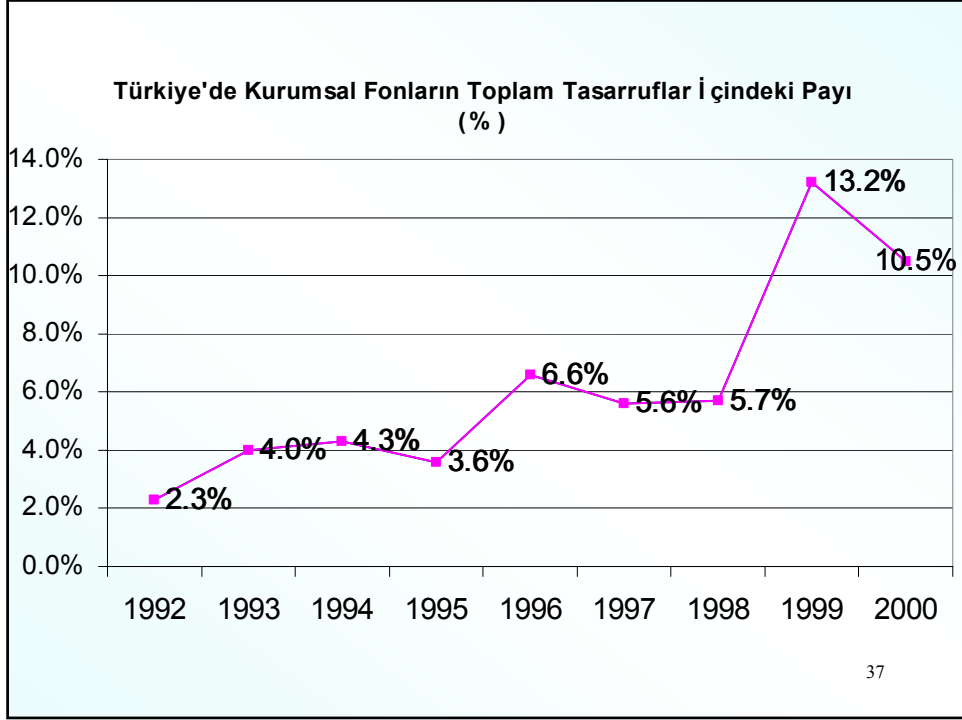
2002: DİBS/GSYİH=54.8%

35

Türkiye'de Kurumsal Yatırımcıların Portföy Dağılımı (%)

36

TÜRKİYE'DE YATIRIM FONLARI

39

YATIRIM FONU NEDİR

- Birçok Bireysel Yatırımcının Tasarruflarını bir Havuzda toplayan

ve

- Onlar adına Portföy Yönetimi Yapan Finansal Kurumlardır

40

PAY SAYISINA GÖRE YATIRIM FONLARI

- Açık Uçlu Fonlar
- Kapalı Uçlu Fonlar

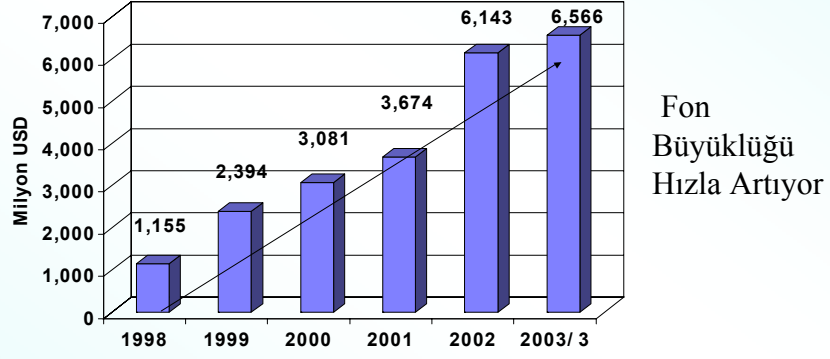
41

PORTFÖY YAPILARINA GÖRE YATIRIM FONLARI

- A Tipi
Değişken , Özel, Karma , Hisse
Endeks , İştirak, Yabancı , Sektör
- B Tipi
Likit , Bono , Değişken , Yabancı ,
Karma

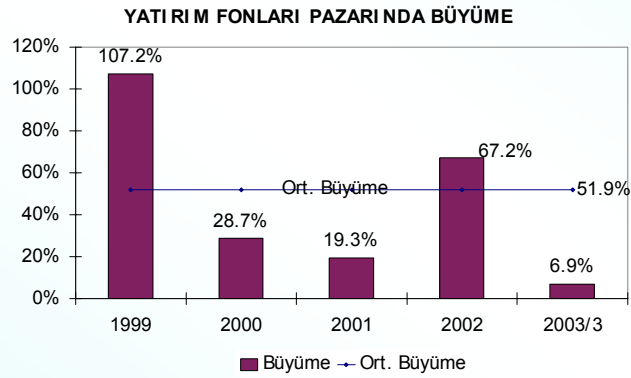
42

TÜRKİYE FON ENDÜSTRİSİ

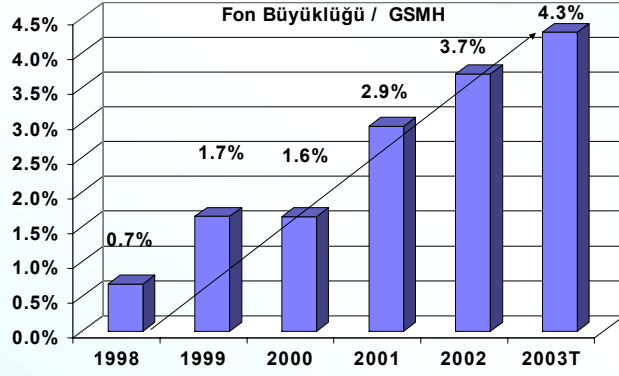
43

TÜRKİYE FON ENDÜSTRİSİ

44

TÜRKİYE FON ENDÜSTRİSİ

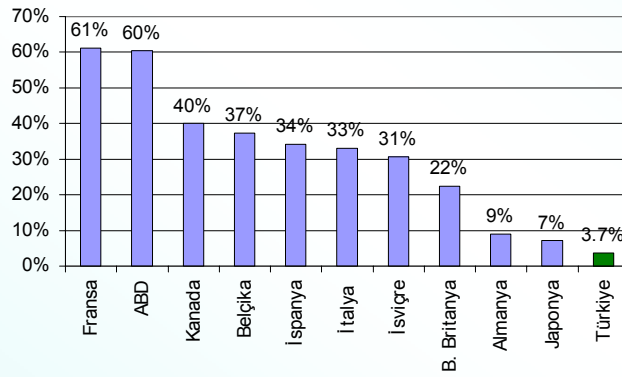

Fonların milli gelir içerisindeki payı hızla artıyor ama...

45

TÜRKİYE FON ENDÜSTRİSİ

FON BÜYÜKLÜĞÜ / MİLLİ GELİR

..... hala daha gelişmiş ülkelerin oldukça gerisinde

46

YATIRIM FONU ÇEŞİTLERİ

- B TİPİ
- A TİPİ
- YATIRIM ORTAKLIKLARI

47

B TİPİ YATIRIM FONLARI

- Açık Uçlu
- Ağırlıklı olarak Sabit Getirili Enstrümanlara yatırım yapıyor
- Daha az Riskli

48

A TİPİ YATIRIM FONLARI

- Açık Uçlu
- Hisse Senedi Ağırlıklı
- Portföyün en az %25'i Hisse senedine Yatırım Yapıyor
- Daha Riskli

49

YATIRIM ORTAKLIKLARI

- Kapalı Uçlu
- Bağımsız Tüzel Kişilik
- Hisseleri İMKB'de İşlem Görüyor
- Daha Riskli

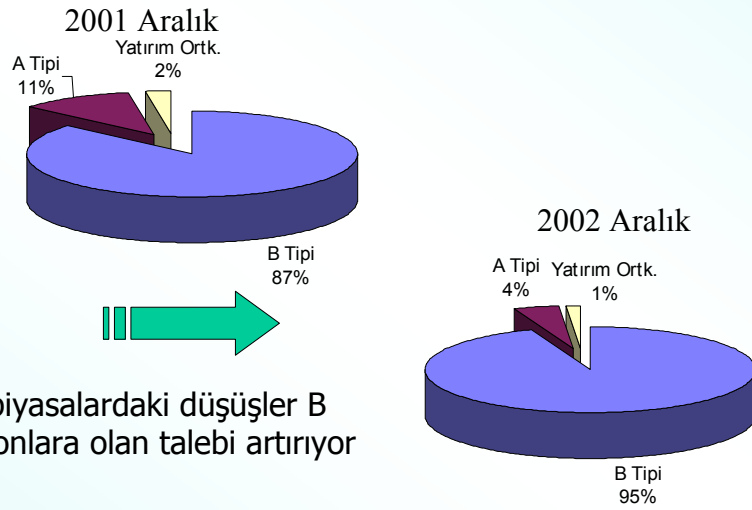
50

YATIRIM FONLARINA HAKİM OLAN TEMEL İLKELERLER

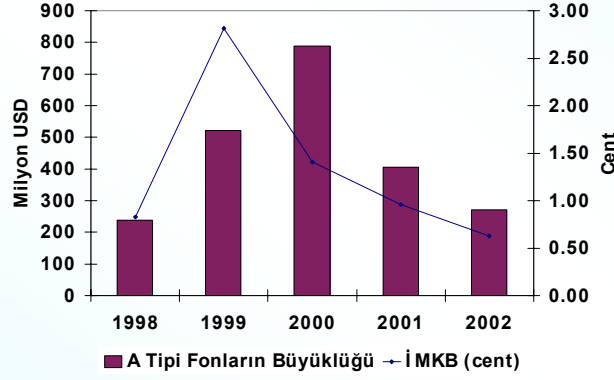
- Riskin Dağıtılması İlkesi
- Profesyonel Yönetim
- Menkul Kıymet Portföyü İşletmek
- İnançlı Mülkiyet
- Ortaklıktan Doğan Haklar

51

YATIRIM FONLARI PAZARI

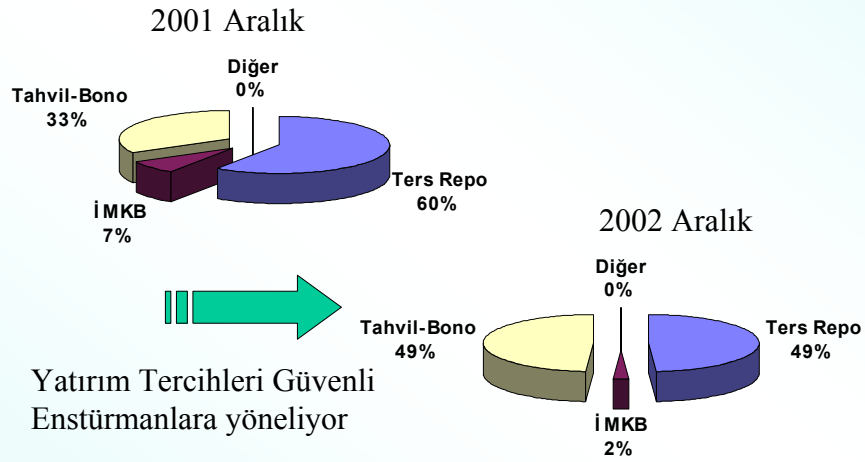

İMKB'DEKİ DÜŞÜŞ A TİPİ FONLARI OLUMSUZ ETKİLİYOR

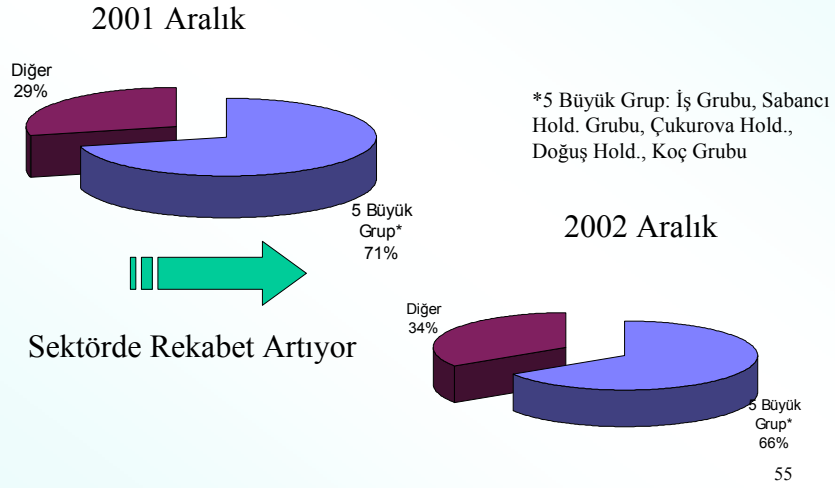
53

YATIRIM FONLARI PORTFÖY DAĞILIMI

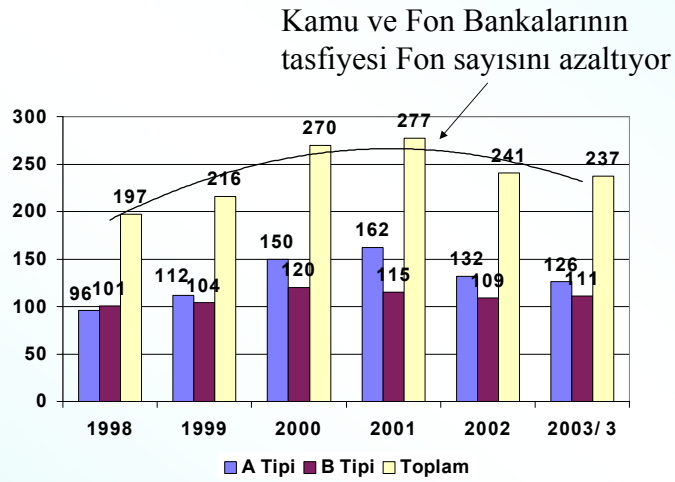

54

SEKTÖRDE YOĞUNLAŞMA

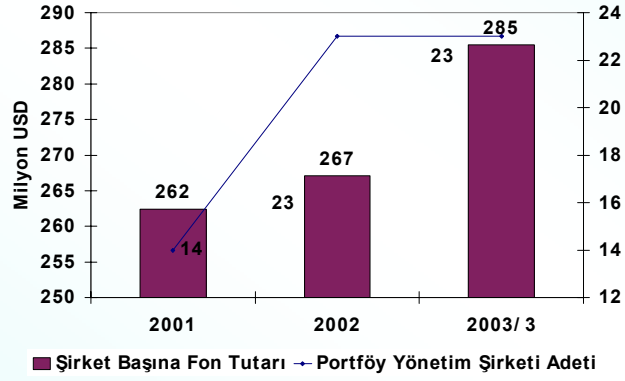

YATIRIM FONU SAYISI

56

PORTFÖY YÖNETİM ŞİRKETLERİ

57